

۱۲ بندر در شمال، جنوب و شرق کشور، جزو بندر تجاری و مهم ایران محسوب می‌شوند. این بندر سهم عمده‌ای در عرصه حمل‌ونقل بین‌المللی، ترانزیت دریایی و اقتصاد دریامحور دارند و ظرفیت‌های گسترده و موقعیت راهبردی آنها، اعم از گردشگری تا انتقال کالا در کریدورهای ترانزیتی شمال - جنوب و شرق - غرب، مثال‌زدنی است

«وطن‌امروز» مزیت‌های ترانزیتی ۱۲ بندر تجاری ایران را بررسی می‌کند

بندر، محور توسعه ترانزیت دریایی

جدول شماره ۱- فهرست و مساحت بندر مهم تجاری ایران (به تفکیک استان)

نام بندر	استان	مساحت بندر و پسرکانه (هکتار)
شهیدرجایی	هرمزگان	۳۲۶۰
لنگه	هرمزگان	۲۰۵
باهر	هرمزگان	۱۵۸
امام خمینی	خوزستان	۱۱۰۰
خرمشهر	خوزستان	۲۳۰
آبادان	خوزستان	۶۵
انزلی	گیلان	۱۳۲
استرا	گیلان	۵۵
امیرآباد	مازندران	۱۰۶
نوشهر	مازندران	۴۴،۱
بوشهر	بوشهر	۵۴
شهیدبهشتی (چابهار)	سیستان‌و بلوچستان	۲۷۰

و در کنار تولیدکنندگان نفت جهان، گلوگاه انرژی و بندر شمالی، با توجه به همسایگی با دریای خزر، بهترین پل ارتباطی ایران با روسیه، قزاقستان، ترکمنستان و آذربایجان هستند و ظرفیت‌های اقتصادی فراوانی در حوزه ترانزیت، انرژی و صادرات و واردات کالاها دارند.

در این میان، بندر شهید رجایی، امیرآباد و انزلی، از جایگاه ویژه‌ای در مسیر ترانزیتی کریدور شمال - جنوب برخوردارند. علاوه بر آن، بندر شهید باهنر، لنگه، بوشهر، چابهار، امام خمینی و نوشهر، پتانسیل‌های اقتصادی ارزشمندی دارند. هرچند برقراری ارتباط ترانزیتی افغانستان و آسیای میانه در محور شرق، یعنی چابهار - میلک، به عنوان مهم‌ترین بندر ترانزیتی شرق، امکان سرمایه‌گذاری در این محور را فراهم کرده است اما به دلیل مشکلات ساختاری ترانزیت کالا به افغانستان، بندر چابهار، در عمل، نقش کمتری در مقایسه با بندرعباس ایفا می‌کند.

ترانزیتی شمال - جنوب و شرق - غرب، مثال‌زدنی است. بندر شهید رجایی، بندر امام خمینی، بندر آبادان، بندر لنگه، بندر شهید باهنر، بندر بوشهر و بندر خرمشهر در جنوب ایران و بندر امیرآباد، بندر انزلی، بندر آستارا و بندر نوشهر در شمال کشور و نیز بندر شهید بهشتی (چابهار) در شرق، بندر مهم تجاری ایران هستند که در ۶ استان هرمزگان، خوزستان، بوشهر، سیستان‌و بلوچستان، مازندران و گیلان واقع شده‌اند. بر اساس اعلام سازمان بندر و دریانوردی، از نظر مساحت بندر و پسرکانه، بندر شهید رجایی، امام خمینی و امیرآباد، هر کدام با بیش از ۱۰۰۰ هکتار، به ترتیب در جایگاه‌های اول تا سوم قرار دارند. البته بندر شهید رجایی در استان هرمزگان و شهرستان بندرعباس، با بیش از ۳۰۰۰ هکتار، فاصله محسوسی با سایر بندر تجاری کشور دارد.

موقعیت‌ها، مزیت‌ها و ظرفیت‌ها

بندر جنوبی به دلیل قرار گرفتن در مجاورت خلیج فارس

آسیه فروردین: از آنجا که بیش از ۷۰ درصد تجارت جهانی از لحاظ ارزش کالاها و ۹۰ درصد از نظر تناژ، از طریق دریا انجام می‌شود، در شرایط تحریم اقتصادی، بهره‌برداری از پتانسیل‌های متکثر و متنوع بندر تجاری ایران به منظور انرژی، اشتغال‌آفرینی و رونق تجارت بین‌المللی، با توجه به وابستگی کشورهای همسایه و آسیایی به کشور ما، بیش از پیش ضروری است. با توجه به مجاورت ایران با دریا در شمال و جنوب، بندر کشور، با قابلیت تجاری و حمل‌ونقل بین‌المللی، از مراکز استراتژیک توسعه ترانزیت دریایی، تجارت جهانی و رونق اقتصادی به شمار می‌رود.

شناسنامه بندر تجاری ایران

۱۲ بندر در شمال، جنوب و شرق کشور، جزو بندر تجاری و مهم ایران محسوب می‌شوند. این بندر سهم عمده‌ای در عرصه حمل‌ونقل بین‌المللی، ترانزیت دریایی و اقتصاد دریامحور دارند و ظرفیت‌های گسترده و موقعیت راهبردی آنها، اعم از گردشگری تا انتقال کالا در کریدورهای

بررسی مزیت‌های ترانزیتی هر یک از بندر شمال، جنوب و شرق ایران

مزیت‌های ترانزیتی ۱۲ بندر تجاری ایران

خوزستان، موقعیت مناسبی را برای ترانزیت دریایی این بندر فراهم کرده است.

همچنین عنوان مناسب‌ترین بندر برای ترانزیت زمینی و دریایی کالا به عراق، دارای خطوط منظم فیدری از امارات و کثرت شناورهای بومی برای حمل آسان کالا به کویت، عراق و سایر کشورهای حوزه خلیج فارس، نزدیک‌ترین منطقه آزاد تجاری - صنعتی جنوب عراق، کویت و آسیای میانه، باصرفه‌ترین راه ترانزیتی کشور، اسکله اختصاصی برای پهلودهی کشتی‌های رو - رو (ویژه حمل وسایل نقلیه باری)، بزرگ‌ترین پایانه مسافری دریایی خاورمیانه و برخوردار از امکانات لازم برای استقرار مراکز لجستیکی نفتی دریایی، از مزایای بندر خرمشهر است.

بندر لنگه: بندر لنگه در استان هرمزگان، ایستگاه ترانزیتی بار و مسافر و نیز بهترین پایانه لجستیکی برای جزایر بوموسی، تنب بزرگ و کوچک و جزیره فارسی است. فاصله حداقلی و حمل نزدیک با شیخ‌نشین‌های امارات از جمله دویب، ابوظبی و شارجه، پتانسیل اقتصادی از نظر معادن فراوان، سابقه طولانی در ترانزیت مسافر و کالاهای باارزش، بحری و کویت، از بزرگ‌ترین مزایای بندر در حوزه خدمات ترانزیتی به کالاهای غیرنفتی، اتصال ۳ طرفه به شبکه جاده‌های کشور و قرار گرفتن در مسیر استراتژیک بندرعباس - عسلویه، از مزایای ترانزیتی بندر لنگه است.

تجاری با توانایی خدماتی مانند فله، کانتینر، عمومی، مواد نفتی، نگهداری و پردازش کالا، محصولات سردخانه‌ای و حمل‌ونقل مسافری است. نزدیک‌ترین بندر جنوبی به کشورهای حوزه خلیج فارس (قطر، بحرین، کویت و عربستان)، وجود صنایع کشتی‌سازی و صنایع فراساحل، از مزیت‌های مؤثر این بندر در حوزه ترانزیت است.

بندر آبادان: بندر آبادان با واقع شدن در مرکز شهر آبادان به بزرگراه اهواز - آبادان نیز دسترسی دارد. نزدیکی به کشورهای عراق و کویت برای مبادلات تجاری، نزدیکی به بندر امام برای ترانزیت یا ترانشیپ کالا، وجود پایانه و سایت مسافری کویت به آبادان، اسکله سوخت، همجواری با پالایشگاه و تسهیل صادرات نفت، واقع شدن در منطقه آزاد تجاری صنعتی اروند، وجود جاذبه‌های توریستی و گردشگری، دسترسی به منابع آب شیرین، نزدیک‌ترین بندر جنوبی به مرکز کشور خصوصا استان‌های غربی، وجود نهرهای متعدد برای ایجاد لنگرگاه داخلی و پهلوگیری شناور از مزیت‌های بندر آبادان است.

بندر خرمشهر: بندر خرمشهر با بهره‌مندی از زیرساخت‌های مناسب بازرگانی برای مبادلات کالا، یکی از بندر کانتینری کشور در حوزه خدمات ترانزیتی به شمار می‌رود. قرار گرفتن در کنار رود اروند، پایانه مناسب برای ایران، عراق و کویت در مبادلات تجاری، همجواری با پالایشگاه آبادان و صنایع فولاد

ترانزیتی و راه‌آهن سراسری ایران، بزرگ‌ترین بندر کشور از نظر توان ذخیره‌سازی انواع کالاها مانند محصولات فله خشک و مایع، نزدیکی به منطقه آزاد تجاری اروند، قابلیت تخلیه و بارگیری کشتی‌های کانتینری پست پاناماکس (نسل چهارم) با ظرفیت ۱۵۰ هزار تن، وجود ترمینال‌های اختصاصی کانتینری، عمومی، فرآورده‌های نفتی و مواد معدنی، برخوردار از پایین‌ترین نرخ تمام‌شده کالاهای وارداتی و صادراتی در بین بندر کشور، از مزیت‌های ارزشمند بندر امام خمینی محسوب می‌شود.

بندر شهید باهنر: بندر شهید باهنر، قدیمی‌ترین بندر چندمنظوره کشور، با موقعیت ممتاز جغرافیایی در مسیر کریدور شمال - جنوب دسترسی به آب‌های آزاد از طریق خلیج فارس است. این بندر، جزو چند بندر مهم صادراتی و ترانزیتی کشور در حوزه کالای غیرنفتی و حمل‌ونقل کالا و مسافر، اعم از داخلی و بین‌المللی محسوب می‌شود. اتصال به راه‌آهن بین‌المللی، نزدیکی به مناطق آزاد چشم و جزایر تفریحی و بندر تجاری خلیج فارس، بزرگ‌ترین بندر در زمینه صادرات مواد پتروشیمی و میوه و ترهبار، دسترسی آسان به مراکز خرید، مراکز درمانی، فرودگاه و راه‌آهن، از مزیت‌های این بندر ترانزیتی کشور است.

بندر بوشهر: بندر بوشهر از بندر مهم در زمینه حمل کالای

عمومی، فرآورده‌های نفتی و مواد معدنی، عقد قرارداد خاوه‌خواندگی با شش بندر دنیا و وجود شبکه‌های بانکی، اعتباری، بیمه‌ای، گمرک و سایر موسسات خدماتی مرتبط، از دیگر مزایای ترانزیتی بندر شهید رجایی است.

بندر امام خمینی: بندر امام خمینی در ماهشهر، بستر مطمئن برای تردد کشتی‌های تجاری و نفتکش از مسیر خلیج فارس، تنگه هرمز، دریای عمان و اقیانوس هند به سایر نقاط دنیا است. این بندر به ۷۰ درصد مراکز مهم صنعتی و جمعیتی کشور نزدیک است و از تسهیلات همجواری با منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی بندر امام نیز برخوردار است.

قرار گرفتن در مسیر کریدورهای بین‌المللی شمال - جنوب و شرق - غرب، واقع شدن در کوه‌ترین و مطمئن‌ترین مسیر زمینی حمل کالا از عراق، ترکیه، قفقاز و آسیای میانه به کشورهای جنوب شرق آسیا، سابقه ۹۰ ساله در ارائه خدمات بندری به اقتصاد ملی و تجارت خارجی، توان ارائه خدمات به انواع کالاها اعم از کانتینری، غلات، فله، کیسه‌ای، متفرقه، مواد نفتی، روغن مایع، مواد معدنی و ساختمانی، پودرهای صنعتی و... این بندر را به دومین بندر تجاری مهم، بعد از بندر شهید رجایی تبدیل کرده است. همچنین مناسب‌ترین بندر برای ترانشیپ کالا به کشورهای شمال خلیج فارس، اتصال به شبکه راه‌آهن اصلی

الف - مزیت‌های ترانزیتی بندر تجاری جنوب ایران
بندر شهید رجایی: بندر شهید رجایی با واقع شدن در شمال جزیره قشم و تنگه هرمز، در مرکز کریدور ترانزیتی جنوب به شمال، یکی از مهم‌ترین کریدورهای ترانزیتی بین‌المللی قرار دارد و مطمئن‌ترین، مناسب‌ترین و کوتاه‌ترین پل ارتباطی با آسیای میانه است. این بندر با توجه به ارتباطش با ۸۰ بندر معروف جهان، حدود نیمی از تجارت ایران را بر عهده دارد.

دسترسی به آب‌های آزاد جهان از طریق خلیج فارس، اتصال به شبکه بین‌المللی راه‌آهن و جاده ابریشم، نزدیکی به مناطق آزاد کیش و قشم و بندر حوزه خلیج فارس، برخورداری از اراضی پشتیبانی جهت واگذاری به سرمایه‌گذاران، وجود ۵۰ کیلومتر خط ریل متصل به شبکه بین‌المللی راه‌آهن، کنترل ترافیکی دریایی و هدایت کشتی‌ها با برج مراقبت و تجهیزات پیشرفته در توسعه ترانزیت دریایی کشور، از طریق بندر شهید رجایی میسر است.

ظرفیت تخلیه و بارگیری تا ۵۰ میلیون تن انواع کالای وارداتی، صادراتی و ترانزیتی، امکان ورود تجهیزات و ماشین‌آلات برای بهره‌برداری خارج از تشریفات گمرکی، وجود ترمینال‌های اختصاصی، کانتینری،

ب - مزیت‌های ترانزیتی بندر تجاری شرق ایران

بندر چابهار: بندر چابهار در بخش شمالی دریای عمان، از موقعیت استراتژیک برای ترانشیپ و ترانزیت کالاهای بندر حوزه خلیج فارس، افغانستان و آسیای میانه برخوردار است. این بندر توانایی ارائه خدمات در زمینه انواع کالا اعم از عمومی، کانتینری، فله، مواد نفتی، کالای عمومی لنج‌ها، آبرسانی به شناورها و نگهداری و پردازش کالا را داراست.

همجواری با منطقه آزاد تجاری - صنعتی چابهار، نزدیک‌ترین بندر کشور به مسیرهای اصلی تجارت جهانی بویژه شرق به غرب، برخورداری از موقعیت جغرافیایی حساس و مناسب در مداخل اقیانوس هند و مسیر دریایی بین‌المللی، توانایی پذیرش کشتی‌هایی با ظرفیت بالا و دسترسی آسان به کشورهای پاکستان، افغانستان و حوزه CIS، از مزیت‌های ترانزیتی این بندر محسوب می‌شود.

ساحل غربی دریای خزر، همسایگی با ۴ کشور استقلال‌یافته شوروی سابق، تنه‌راه ترانزیتی زمینی خلیج فارس با کشورهای آسیای میانه، همجواری با منطقه ویژه اقتصادی آستارا، دارا بودن ۲ مرز آبی و خاکی توأمان با کشورهای حوزه CIS، تسهیل تجارت ترانزیت ترکیه و ارمنستان با کشورهای CIS و نزدیک‌ترین بندر تجاری به بندر حاشیه دریای خزر، موقعیت‌های ترانزیتی بندر آستارا است.

همچنین پتانسیل پایانه نفتی، سوختی و سواپ به دلیل نزدیکی به مرز عراق و ارمنستان، ظرفیت زیرساخت گردشگری دریایی، امکان جایگزینی مرز زمینی (آستارا - آذربایجان - روسیه) بویژه در حوزه محصولات کشاورزی و تولیدی، از دیگر مزیت‌های بندر آستارا محسوب می‌شود که البته این بندر در مقایسه با دیگر بندر، نیازمند توسعه بیشتر زیرساخت‌های حمل‌ونقل دریایی است.

فریدونکنار، توانایی ارائه خدمات به انواع کالا اعم از عمومی، کانتینری، فله، مواد نفتی، کالای عمومی، لنج‌ها، آبرسانی به شناورها و نگهداری و پردازش کالا را داراست. نزدیک‌ترین بندر تجاری به پایتخت و مراکز تجاری و صنعتی از طریق مسیرهای کندوان، هراز، فیروزکوه و جاده رشید - قزوین، دسترسی آسان به بازار مصرف کشورهای آسیای میانه و اروپای شرقی، امکان ذخیره‌سازی و جابه‌جایی کالاهای تجاری، نفتی و فله خشک، قابلیت راه‌اندازی سفرهای دریایی و توسعه توریسم، دارا بودن ایستگاه‌ها و تسهیلات اختصاصی صادرات و ترانزیت کالا، از مزیت‌های این بندر در حوزه ترانزیت است.

بندر آستارا: بندر آستارا در شمالی‌ترین نقطه گیلان و آخرین نقطه مرزی ایران و آذربایجان قرار دارد. ارتباط با آستارای آذربایجان و باکو در شمال، قرار گرفتن در تقاطع مسیر کریدور شمال - جنوب، قطب اقتصادی، توریسم داخلی و بین‌المللی در

بندر انزلی: بندر انزلی، بزرگ‌ترین بندر حاشیه دریای خزر، از مهم‌ترین بندر کشور، در مسیر ترانزیتی کریدور شمال - جنوب قرار دارد. وجود انبارهای چندمنظوره و ترمینال متنوع، برخورداری از مدرن‌ترین تجهیزات تخلیه و بارگیری، بهره‌مندی از سیستم ترافیکی دریایی، نزدیکی با بندر آستاراخان و لاگان در روسیه، کراسنودسک در ترکمنستان، آکتائو در قزاقستان و باکو در آذربایجان، ارتباط با بازارهای منطقه‌ای و دسترسی به بازار مصرف کشورهای استقلال‌یافته شوروی سابق، همگی فرصتی ویژه برای توسعه ترانزیت در این بندر مهم شمالی ساخته است. علاوه بر آن، نزدیکی به بزرگ‌ترین ذخایر نفت و گاز دریای خزر، دسترسی به معادن سرب، روی و آهن و مراکز صنعتی و برخورداری از ترمینال مجهز مسافری دریایی، از مزیت‌های بندر انزلی در حوزه ترانزیت است.

بندر نوشهر: بندر نوشهر با دارا بودن ۲ بندر تجاری نوشهر و

ب - مزیت‌های ترانزیتی بندر تجاری شمال ایران

بندر امیرآباد: امیرآباد در شرق مازندران، در مسیر کریدور بین‌المللی ترانزیت شمال - جنوب، در زمینه استخر و سواپ منابع انرژی، غله، کالای عمومی، نفتی، کانتینری، نگهداری و پردازش کالا برای صاحبان کالا و بخش‌های دولتی، حمل‌ونقل، ارتباطات و ترانزیت کالا، نقش مهمی در عرصه تجارت بین‌المللی ایفا می‌کند.

اتصال به بندر شهید رجایی و امام خمینی از طریق شبکه ریلی، ترانزیت مواد نفتی و کالای تجاری، دسترسی آسان از طریق شبکه‌های ارتباطی هوایی، زمینی و دریایی با سایر نقاط ایران و کشورهای آسیای میانه، روسیه، خاورمیانه و خاور دور، جاذبه‌های گردشگری مانند منطقه حفاظت‌شده میانکاله، مسرداب لپو و منطقه تاریخی عباس‌آباد، از مزایای ترانزیتی بندر امیرآباد است.

مزیت‌های ترانزیتی، از بندر ایران تا رقبای منطقه‌ای

۱۰ کامیون با کشتی رو - رو از مبدأ بندر انزلی، با مشکل مواجه می‌شود. در حال حاضر، بندر جبل علی (دوبی)، خلیفه (ام‌القصر، عراق) با سرمایه‌گذاری گسترده در زیرساخت، روساخت، تجهیزات و مشارکت‌های بین‌المللی، فعال‌ترین بندر کانتینری منطقه خلیج فارس و دریای عمان محسوب می‌شوند. در این میان، عملکرد بندر ام‌القصر عراق در سال ۲۰۲۰ حدود ۱۰ برابر مجموع عملیات کانتینری بندر امام خمینی و خرمشهر بوده است. از این رو، پتانسیل‌های موجود بندر و موقعیت استثنایی ایران در حوزه ترانزیت دریایی، به تنهایی کافی نیست و برای ارتقای جایگاه کشور در مبادلات تجاری منطقه‌ای و فرامطفه‌ای از طریق اقتصاد دریامحور، رفتارشناسی بندر منطقه و تحرکات تجاری آنها یک ضرورت است.

مزیت‌های ترانزیتی، از بندر ایران تا رقبای منطقه‌ای

در طول یک سال، همچنان نیازمند رفع مشکلات موجود در عرصه حمل‌ونقل دریایی است. اکنون حدود ۷۰ درصد مجموع ظرفیت بندر تجاری ایران، واقع در سواحل دریای خزر بلااستفاده باقی مانده است. به گفته کارشناسان حوزه ترانزیت دریایی، مسائل مربوط به ناوگان، بازرگانی و تعامل با مستتریان در حوزه حمل‌ونقل در دریای خزر، از موانع موجود برای افزایش ظرفیت ترانزیت دریایی است. همچنین به دلیل مسائل فنی، زیرساختی و مشکلات نظارتی در بندر شمالی، به جای توسعه دریامحور و استفاده از ظرفیت‌های بندر و کشتیرانی دریای خزر، صف‌های طولانی کامیون‌های پلاک داخلی و خارجی، برای عبور از مرز زمینی و ریلی آستارا وجود دارد و بعضاً حتی حمل

جغرافیایی و ژئوپلیتیکی ایران در منطقه و برخی دیگر، نتیجه توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل دریایی، گسترش تعاملات و روابط سیاسی - اقتصادی ایران با کشورهای منطقه و نظایر آن است.

مزیت‌های ترانزیتی؛ از بندر ایران تا رقبای منطقه‌ای
هر چند تخلیه و بارگیری ۴۷۲ هزار و ۹۳۳ TEU کانتینر از ابتدای سال جاری تا اوایل تیر در بندر شهید رجایی به عنوان بزرگ‌ترین بندر کانتینری ایران و افزایش ۱۲ درصدی آن، اتفاق مثبتی است اما ۷۱ هزار و ۱۰۱ TEU کانتینر مربوط به محموله‌های ترانزیتی، با ۲ درصد افزایش بوده است. تبدیل شدن ایران به چهارراه ترانزیت یا هاب منطقه و تحقق اقتصاد ۲۰ میلیارد دلاری

مزیت‌ها و ظرفیت‌های ترانزیتی بندر مهم تجاری ایران در شمال، جنوب و شرق که بیانگر وابستگی کشورهای آسیایی اعم از کشورهای حوزه CIS یا مستقل مشترک‌المنافع، کشورهای حوزه خلیج فارس، آسیای میانه، خاور دور، همسایگان شرقی مانند افغانستان و پاکستان و نیز همسایگان غربی از جمله عراق و ترکیه است، در قالب جدول شماره ۲، خلاصه شده است. این مزایا و پتانسیل‌های ترانزیت دریایی در حوزه‌های انرژی (نفت و گاز)، گردشگری، کالاهای غیرنفتی اعم از مواد غذایی، محصولات کشاورزی و دامی، فلزات، کالاهای معدنی و ساختمانی، ماشین‌آلات و وسایل نقلیه، قطعات یدکی، مواد اولیه و کانتینری، قابل ارائه است. برخی از این ظرفیت‌ها حاصل موقعیت

جدول شماره ۲ - مهم‌ترین ظرفیت‌ها و مزیت‌های ترانزیتی بندر ایران (شمال، جنوب و شرق)

- ۱- نزدیکی به بزرگ‌ترین ذخایر نفت و گاز دریای خزر و گلوگاه‌های انرژی جهان
- ۲- قرار گرفتن در کریدورهای بین‌المللی ترانزیتی شمال - جنوب / شرق - غرب
- ۳- ارتباط ترانزیتی با روسیه، آسیای میانه و قفقاز، اروپای شرقی و اروپای مرکزی، آسیای جنوب و خاور دور
- ۴- واقع شدن در مرکزیت جغرافیایی کشورهای عضو اوکو
- ۵- ارتباط با بازارهای منطقه‌ای و دسترسی به بازار مصرف جمهوری‌های آسیای میانه
- ۶- توریسم دریایی، جاذبه‌های گردشگری، مناطق حفاظت‌شده و ترمینال مجهز مسافری
- ۷- برخورداری از مزیت‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی از طریق همجواری با آنها
- ۸- دسترسی آسان به کشورهای پاکستان، افغانستان و کشورهای حوزه CIS
- ۹- ظرفیت تخلیه و بارگیری ۵۰ تا ۵۰ میلیون تن کالای ترانزیتی و... در یک بندر
- ۱۰- ارتباط با بیش از ۸۰ بندر بین‌المللی و ترانزیتی دنیا
- ۱۱- برخورداری از معادن و ترانزیت کالای معدنی
- ۱۲- بزرگ‌ترین پایانه مسافری دریایی خاورمیانه (در بندر خرمشهر)